

**Előfizetési árak:**

Egész évre . . . . . 12 frt.  
Félévre . . . . . 6 „  
Negyedévre . . . . . 3 „  
Egy óra . . . . . 1 „  
Egyes szám 4 kr.

**Kiadóhivatal:**

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-  
dája Nagybecskerek, Uri-  
utca 276. sz., hová az  
előfizetések és a lap szét-  
küldésére vonatkozó felszó-  
lamlások intézendők.

# TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

**Szerkesztőségi iroda:**

Nagybecskerek,  
Ferencz-József-tér,  
Bauer-féle ház  
hová a lap szellemi részét  
illető minden közlemény  
intézendő.

**Hirdetések**

a kiadóhivatalban fogad-  
tatnak el. Azonkívül az  
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,  
vasár- és ünnepnapok  
kivételeivel.

**A parlamenti harc.**

Budapest, szept. 27.

A julius hóban elnapolt országgyűlés folytatja munkálkodását. A szabadelpárt értekezletén egész egy-  
szerűen és tárgyilagosan kifejtette a kormány programját, mely szerint a legközelebbi ülésen megválasztanak a delegáció tagjai, mire a kormány be fogja terjeszteni úgy a jövő évi költségvetést, mint a reformjavaslatokat. Mialatt a delegáció ülészik, a ház bizottságai a költségvetést és a reformokat fogják tárgyalni, melyek között természetesen a közigazgatás államosítása képezi az ülészak legfontosabb feladatát. A delegáció munkálatainak befejezte után következik a költségvetés és a mint ezt megszá-  
vazták, az államosítás, a melyre a tárgyalások súlypontja esik. Ugyanez időben fejtette ki Apponyi gróf és hű fegyvernöke, Beöthy, az ellenzék programját Jászberényben és Kassán, a mely ellenzék a sokszoros változás után most a nemzeti párt nevét igényli magának. A pártvezér nyíltan kijelenti most, hogy ismét kibontja a harci zászlót és megüzenni a hadat Szapáry gróf kormányának, nem csupán intézkedéseinek. Beöthy nemhogy az egyes minisztereken egy szálnyi jót sem, Apponyi a kormányrendszert s főleg annak oszlopát, a miniszterelnököt

támadja meg s nyilatkozik különösen a felekezeti zavarok és az oláhok agitációja felől, melyek meglazítják a nemzet egységének és szilárdságának tudatát, míg a nehézségeket a kormány okozza képtelensége által s nem tudja azokat megszüntetni. A közigazgatás államosítására, a mely pedig éveken át volt Apponyi vezetése alatt a párt jelszava, többé nem fektet súlyt, ellenben a Kossuth-kultusznak ünnepi tűzáldozattal adózik, a minek a szélsőballal kötött szövetséget kell megerősítenie.

Elkeseredett parlamenti harc van tehát kilátásban, egy egészen személyes küzdelem; itt Apponyi, itt Szapáry! — annyival elkeseredettebb, minthogy belátja Apponyi, hogy nincs kilátása győzelemre s reményei, hogy a szabadelpárt kebelében szakadást idézhet elő, meghiusulnak ama bizalmon, melylyel a párt viseltetik Szapáry gróf iránt. A kettős ellenzék természetesen a költségvetési vitát fogja csatamezőnek választani s még az obstrukciótól sem riad vissza, csakhogy megakadályozza a közigazgatás államosítását és bebizonyítsa, hogy gróf Szapáry nem képes keresztülvinni programját, mert az államosításnak ugyanaz a fontossága van a Szapáry-miniszteriumra, mint az ír homerule-nak a Gladstone-kormányra. Csak az államosítás által lehet ama

kedvezőtlen állapotokat elhárítani, gyökeresen megszüntetni, melyek a vármegyékben a választott hivatalnokok igazgatása alatt történnek, kik egyes helyi klikkek teremtményei, és a törvényhatósági közigazgatást minden megyében családi kompromisszumok zsákmányává lenni engedik. A nemzetiségek agitációját, főleg az oláhokét, szintén csak az államosítás által lehet elnyomni. Hisz az oláhokra nézve a nemzeti kérdés nagyrészt kenyérgkérdés, mert a román fiatalság, kevés kivétellel, vagyontalan s nem áll összeköttetésben a magyar földbirtokosokkal, akik különösen Erdélyben hangadók a választásoknál. A szegény oláh ifjunak, a ki szorgalmasan elvégezte tanulmányait, minden törvényhatósági állásról le kell mondania a megyei szolgálatban, majd ha a kinevezés lép a választás helyébe, remélheti csak, hogy hivatalhoz jut, most természetesen az agitátorok zászlója alá áll.

A parlamenti harc, a mely elé megyünk, tulajdonképp párba jár lesz Apponyi és Szapáry közt, inkább a személyek, mint az elvek küzdelme, mert mind a kettejüknek politikai alapelvei oly közel állnak egymáshoz, hogy csak gyakorlott szem tudja köztük a határt megkülönböztetni, de a vezérek oly mereven állnak egymással szemben, hogy együttthaladásuk

**A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.**

**A „Gladiator”-ból.**

II. felv. 5. jel.

Nép.

Fel dalra! dalra!

Gloria (a csarnok lépcsőjén — egy oszlophoz dőlve.)

Jól figyeljetek!

Volt egy galambom hü, vidám,  
Aranykalitban tartogatám,  
Tiszta buzával ettettem —  
Búgva pihent el ölemben.

Ah — de mikor fagyos ősz lehe járt  
Kis tuba gerlém el — tova szállt  
Messese puhább fészekre talált.

Jártam a bércek siklafokán,  
Zerge tanyáján . . . medve nyomán,  
Zord sivatagnak szomju hevében  
Róla susogtam alva s — ah — ébren —  
Fénysugaras — csillagteli éjben . . .

Tengerek árján — szörnyű viharban  
Reszen az ég s a föld sive dobban . . .  
Jajszavak átka sűg a szelekbe,  
Nincs ki sóhajtvá föl ne remegne —  
Énnekem — ah — te valál csak eszembe! . . .

Volt egy galambom, de tova szállt —  
Messese, puhább fészekre talált —  
Ah! úgy várom örökké! . . .

Tiszta buzával etetném  
Hő kebelemre ölelném —

— Látom-e? . . . vagy soha többé?! . . .

Somló Sándor.

**Hervadt levelek.**

— Kelland Sándor után norvégból. —

(Vége.)

Az egyedüli buján tenyésző növény a képen a borostyán, mert a borostyán olyan, mint a gond, télen-nyáron egyformán zöld marad. Lágyan kapaszkodó ágaival tapogatózva kuszik elő, a legcsekélyebb repedésbe is behatolva, a legkisebb nyíláson is átcsuszva, csak mikor már megnőtt és megerősödött, akkor vesszük észre, hogy nem lehet többé kiirtani és folytonosan tovább rombolja, — végre elpusztítja az épületet.

De a borostyán — mint a jól nevelt gond — eltakarja pusztításait szép, nagy, fényes leveleivel; és az emberek arcszalmosolyganak, mintha nem tudnák, hogy romok mellett járnak.

A nyílt lugasban fiatal leány ül egy kertiszéken, mindkét keze öleiben nyugszik; lehajtott fővel s szép arcán különös kifejezéssel néz maga elé; nem annyira bánat vagy harag látszik rajta, még kevésbé könséges durcsúság; inkább óriási, keserű csalódás. Ugy látszik, mintha valami kisiklanék kezei közül, a mit képtelen megtartani saját erejéből, — mintha valami, a mit szeretett, örökre elhervadna.

A férfi, a ki félkezével a székre támaszkodik, kesdi megérteni, hogy a helyset komolyabb, mint képzelte. Minden eszközt megkísérlett, hogy az eredetileg oly jelentéktelen vitát kijavítsa, vagy elfelejttesse; megkísérlette tréfával, bocsánatot kért és megalázta magát, talán még jobban is, mint

akarta, de mind hiába Semmi sem képes kiragadni a leányt ebből a halottias hangulatból, — a melybe elsülyedt.

Ezért az aggodás kifejezésénél hajlik feléje:

— Hiszen tudod, hogy alapjában véve mennyire szeretjük egymást?

— Miért lettünk hát olyan gyorsan ellenségek? miért voltunk oly keserűk és gonoszok egymás iránt?

— De kedvesem, hisz elejétől végeig haszontalanság volt az egész.

— Éppen azért — emlékszel mit mondtunk egymásnak? emlékszel, hogy kikeresztük azokat a szavakat, melyekről tudtuk, hogy a legbántóbbak lesznek! Oh, ha meg gondolom, hogy arra használtuk fel ismeretségünket, — hogy felfedessük egymás leggyöngébb oldalát, ho! a gonosz szavak legjobban sérthetnek! És est szerelemnek nevezünk!

— Kedvesem, ne vedd a dolgot olyan komolyan, felelt a férfi és könnyed hangba igyekezett átesapni. Bármennyire szeretik is egymást az emberek, lehetetlen, hogy néha össze ne pöröljenek; és már nem lehet másként!

— Oh igen! — kiáltott a lány — kell lenni olyan szerelemnek, melynél a vita lehetetlen; vagy mi is — mi is tévedtünk és az, a mit szerelemnek nevezünk, nem más, mint — mint . . .

— Ne kételkedj a szerelemben — szakította félbe a másik gyorsan és meleg, hangzatos szavakban írta le ezt az érzelmet, mely megnemesíti az embert, mert meg-

teljes lehetetlenséggé lesz. Apponyit már 18 esztendő óta ismerjük az ellenzék padjain. láttuk, mint lett az ultramontán-konzervatív hernyóból többszörös vedlés után most egy ragyogó pillangó, melynek csillogó szinpompája minden szemet megveszteget; beszédei ugyanazt az élvezetet nyújtják, melyet egy színész mesteri játéka nyújt, a ki egészen beleélte magát szerepébe. Most az agitátor szerepében tetszeleg, fel akarja kelteni a nemzetet érzéketlenségéből, tanuljon meg a nemzet teljes erejéből a karni, akkor aztán ténynyé is lesz az akarat. Ezt a szót Kossuthtól tanulta Apponyi, a ki néhány nappal ezelőtt mondta azt, de Kossuth szótárában természetesen más, mélyebb értelme van annak, mint a nemzeti párt vezérének kommentárjaiban, a ki tulajdonképpen csak egy akaratot vár a nemzettől, azt t. i., hogy gróf Apponyi állíttassék a kormány élére.

Gróf Apponyi fényes ékesszólásával szemben áll Szapáry egyszerű beszéd módja, a ki nem szép frázisokkal ékeskedik, hanem az által győz meg, hogy minden egyes szavánál érzi az ember, miszerint az, a mit mond, hü kifejezése egy, a haza hosszú szolgálatában megérett államférfi benső meggyőződésének, a ki a nemzet következetes előrehaladását nem hamar kodja el s mindig csak annyit állít maga elé feladatul, a mennyit az adott körülmények közt el lehet érni. Ez biztosítja számára a korona és a ház bizalmát, ez teszi őt a nemzet vezérévé, mely egész terjedelmében ismeri a különbséget az agitátor szónoklatának pompája és az államférfi cél tudatos működése közt és ez utóbbit erős bizalma által méltányolja.

Pulszky Ferencz.

tanit, hogy az egymás gyengéit elnézzük; a legnagyobb boldogságot adja nekünk, mert minden perlekedés dacára a legszebb kötelekkel fűzi össze sziveinket.

A lány csak félig hallgatott rá. Tekintete végigtutott a félig elhervadt kerten, belelegszette az elhaló növényi élet nehéz illatát és a tavaszra gondolt, a reményre és arra a mindenható érzelemre, mely elhervad, mint ősszel a virágok.

— Hervadt levelek — mondá nyugodtan és felállt; sietlőké lábával a szép leveleket, melyeket a szél olyan nagy gonddal hordott össze.

És végiment a fason, a mely a házba vezetett. A férfi követé hallgatva, mert nem talált szavakat. Az aggodás és kimerültség érzete nehezedett rá. Azt kérdezte önmagától, vajjon közeledhet-e hozzá, vagy már száz mértföldnyi messzeségben áll tőle?

A lány lehajtott fővel ment tovább és lenézett a virággyakra. Az őszirózsák mint széttépett papírvirágok heverték a hervadt fűvön, a georginák vastag parasztféjeiket lecsüggesztették, megtört virágkórokon, a rózsafák hegyein apró, nyomorék bimbók voltak, míg szárairól nagy nedves virágok lógtak le.

És csalódás és keserűség hatolt be a fiatal szív mélyébe. Mialatt a virágok meghaltak, ő is megért az élet telére. Így tünt el a faszor végén, de az üres szék ott maradt a félig hervadt lugasban, mialatt a szél újra szorgalmasan összehordta a leveleket egy kis sirdombbá.

És az idők folyamán mindannyian oda jutunk, mindannyian sorban elfoglaljuk az üres helyt a kert szegletében és egy kis sirhalom feküdt levélre bámulunk.

**Az országgyűlés ülészsaka.** Az országgyűlés mostani ülészsakát, mely az 1892. évi országgyűlésnek még mindig első ülészsakát képezi, a delegáció tárgyalásainak befejeztével a folyó év vége felé zárják be és mindjárt rá megnyitják a második ülészsakát.

**Gajzágó Salamon felmentése.** A hivatalos lap a következő királyi kérésről közli:

„Kedves Gajzágó! Midőn Önt saját kérelme folytán, magyar miniszterelnököm előterjesztésére, állami számvevőszéki elnöki állásától ezennel felmentem, sokévi, fáradhatatlan buzgalommal kifejtett hasznos tevékenysége elismerésül, Önnek a titkos tanácsosi méltóságot és az I. osztályú vas-korona-rendet adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1892. évi szeptember hó 22-én.

Ferencz József, s. k.  
Szapáry Gyula gróf, s. k.  
Szögyén László, s. k.“

### Társas életünk.

Nagy-Becskekerek, szeptember 28.

(g. i.) A nagy saizon mindenütt azt jelenti, hogy ime: vége a nyárnak, mely a társas életet egy-egy zölddel elátott udvarra s a szabad természet iratos levegőjének élvezetére redukálja s az embereket a szélrózsa minden irányában szerte szórja a szabadság, szünidő, fürdőzés és utazások kellemeinek élvezetére. Vége a nyárnak, következnek a hosszú téli esték, a melyek alatt minél több oly alkalomról kellene gondoskodni, mely az ismét visszatért elemeket összehozná és együtt tartaná. Élénk és élvezetes társasélet, ez a nagy saizon s ilyen után áhítunk mi is itt, Nagybecskereken.

A stereotyp bálakon és hangversenyeken kívül, nagy saizonunknak már is igen elegáns, valóban óriás alkatrészt képezi a regatta egyesület, a melyről tudjuk, hogy a saizon folyamán gyakran fogja összehozni városunk sport-kezdő köreit. A vívókard, az evező, a lawn tennys s a jégen tovasikló korcsolya mind alkalmasak arra, hogy a rokon hajlamu köröket egyesítsék s pezsgővé, élénkítő tegyék a társas életet.

A löverseny egy időre szintén élénkséget hoz utcáinkra és tereinkre, de kívánatos, hogy a sport mellett még más irányban is foglalkoztassuk a közönséget.

A magyar színészetet kísérletezés helyett állandósítani kell. Fog idővel — a szükség fogja az ügyet idáig fejleszteni — alakulni egy szinpártoló egyesület. Alakult más városokban is s nálunk sem lesz más feladata, mint kézbe venni a bérletek, jutalomjátékok és vendégszereplések ügyét, befolyjni egy a szerződések, mint a műsor ellenőrzése által a színi előadások kellő niveaujára s általában vezetni s irányt adni ezen a téren. Hogy ezt kellő súlyllyal tehessék, az állami segítség ügyét kezébe kell venni s ugy intézni a bérletek sorsát, hogy a bérlet az egyesületet bizná meg művészi érdekeik képviselésével.

Idővel, mondjuk, elő fog állani a szinpártoló egyesület alakulásának szüksége s ez által egy a közönség, mint a szintársulat jó kezébe teszik le a

szinügyet s kivált az idény végével mindenkor előforduló bonyodalmakat.

Nem szükséges az, hogy új egyesület alakuljon abból a czélból, hogy kéthetenként legalább egyszer hozás-sék együvé az intelligens társaság oly estélyekre, a melyen nem fesszes hangverseny jellegét bíró, de inkább rögtönzött jellegű zenei és szavalati produkciók, könnyebb felolvasások tartatnának, végül táncczal. Erre vállalkozhatnának a meglevő társaskörök s valószínű, hogy a kezdeményezés sikerrel járna.

Elég fontosnak találtuk társaséletünk ügyét arra nézve, hogy vele e helyen foglalkozunk. Szükség gondoskodni az összejövetelekről, a mikor oly kert alapításán buzgólkodnak, mely — a társasélet rózsái helyett — akaratlanul is a pártos torzalkodás burjánait s a polemiák tövisseit fogja teremni.

Mi persze a közleményünkkel nem kész zeneművet akartunk létrehozni, csak a hangot ütöttük meg, hogy rezegjen tovább s hogy váljék termékeny motívummá — az erre hivatottak lelkében!

## HIREK.

— Városi közgyűlés. A városi képviselőtestület, mint már jeleztük is, holnap, 29-én délután 3 órakor tartja meg rendes havi közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Torontálvármegye alispánjának f. évi szeptember hó 23-án 3980 sz. a. kelt rendelete, mely szerint a vár. polgármester ellen saját kérelmére az itt megjelenő „Südungarischer Grenzbote“ czimű hetilapban foglalt vádak mibenlétének kiderítése czéljából a vizsgálatot elrendelte.

1. a) Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának f. évi 995. sz. a. hozott határozata, mely szerint a városi rendőrség szaporítását elrendelő képviselőtestületi határozat helybenhagyatik.

2. Ugyanannak f. évi 972. sz. a. hozott határozata, melylyel a városi építési és szepitészeti szabályrendeletet módosító képviselőtestületi határozat jóváhagyatik.

3. A f. évi 165. sz. a. hozott határozat folytán ujlagos tárgyalás alá vétetik a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi 31664. sz. a. kelt rendelete a 124.200 frt kötményezett kötvény devinculálása tárgyában.

4. A f. évi 166. sz. a. hozott határozat folytán ujlagos tárgyalás alá terjesztetnek a honvédlaktanya kibővítéséhez megvett 3 szomszédos telekre vonatkozó adásvételi szerződések.

5. A f. évi 167. szám a. kelt határozat folytán ujlagos tárgyalás alá terjesztetik a selyemgubó-raktár felállításához megvett két telekre vonatkozó adásvételi szerződés.

6. A f. évi 168. szám a. kelt határozat folytán ujlagos tárgyalás alá terjesztetik a kiküldött szakbizottság véleménye s javaslata a német negyedbeli három tagos földbirtokosoknak átengedendő legelő terület tárgyában.

7. A róm. kath. iskolaszék átirata, melyben a helybeli leánynevelde és nőszáza épületének kibővítésére az ott levő szabad terület egy részének átengedése iránt folyomodik.

8. A f. évi 150. sz. a. határozattal kiküldött bizottság véleményes javaslata a vásártér kijelölése tárgyában.

9. A polgármester hivatalos jelentése a vármegyétől átengedtetni kért eprekert tárgyában.

10. A helybeli hajós- és korcsolyász-egyesület kérvénye a hajóház mellett levő terület átengedése tárgyában.

11. Hivatalos jelentés a folyó évi téli idényre szükséges petroleum és gyertya beszerzése tárgyában megtartott árlejtés eredményéről.

12. Hivatalos jelentés a kaszinó-épület helyreállítására megtartott árlejtés eredményéről.

13. Klacsó Károly haszonbérlet kérvénye haszonbéri szerződésének 3 évről 6 évre leendő meghosszabbítása iránt.

14. Az építési bizottság folyó évi 19. számú véleményes javaslata a honvéd lakotanyai építkezés tárgyában.

15. A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet kérvénye 29 forint 51 kr. összeg kiutalványozása iránt.

16. A községi iskolai igazgató kérvénye a községi iskolaépületben szükséges mázolás munkálatok tárgyában.

17. Krampl Nándor kórházgondnok beadványa állásáról való lemondása iránt.

18. Ugyanannak kérvénye az ellene megindított fegyelmi eljárás beszüntetése iránt.

19. A vakok országos önképző-, segélyező- és nyugdíj egylet kérvénye segélyezés iránt. És a netán még beérkező tárgyak.

— Az őszi lóversenyek díjaira újabb adakoztak: Karácsonyi Aladár gr. 20 frtot, Lipthay Frigyes báró 25 frtot, Bakalovich Ágostonné 3 frtot, Kluge Károlyné 2 frtot, Vinczehidy Issó 5 frtot, Gyertyánffy Jenő 5 frtot, Tószögi Aladárné 5 frtot és Simonsich Gézáné 5 frtot.

— Szüreték. Csendesek, busak azok a szüreti ünnepségek, a melyek most zajlanak le. Sok helyt a szüretelő házigazda a szöllőt is úgy hozatja és a mustot is úgy veszi korcsmából, hogy valami látszatja mégis legyen a szüretnek. Az első nagyobb szüreti ünnepély tegnap folyt le Hadfy Döme kir. közjegyző szüljében. Az előkelő, diszes vendégek soraiban ott volt Rónay Jenő főispán is. A vendégek jó kedvben késő estig maradtak együtt.

— Halálozás. Nagy Szt.-Miklósról vesszük a mélyen elszomorító gyászhirot, hogy Löwengard Bertalan dr. Torontál-vármegye tb. főorvosa, a nagy szt.-miklósi Berta-kórház igazgató-főorvosa stb., e hó 26-án, délután, agyszélhűtés következtében meghalt. Az elhunyt egyike volt a vármegye legképzettebb s legbuzgóbb fiainak, a ki kiváló tehetségével, nagy munkakeréjével és lelkiismeretességével nem csak az orvostudományokat szolgálta széles körben ismert sikerrel, de a közügyeket is, a melyek benne buzgó, igazságszerető, hatalmas harcra vesztettek. Neve tisztelt volt és becsült az egész vármegyében s érdemeit is méltányolták mindazok, a kik működését ismerték, s látták, hogy a szenvedő emberiség javára minő mintaintézetet alkotott a nagy-szent-miklósi Berta-kórházból. Halála bizonyára meggyeserte mély részvétet kelt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Löwengard Bertalan dr.-né szül. Fischer Janka, úgy a maga, mint kiskorú gyermekei János, Julcsa, Ilona, Rózsika, Gyula és Erzsike, valamint anyósa Löwengard Cilli és anyja özv. Fischer Jánosné, számos rokonai és barátai nevében, megtört szívvel jelenti feledhetetlen drága férjének, illetve atyjuk, fia és vejének, Löwengard Bertalan dr., Nagy Szt.-Miklós város főorvosának, a n.-szt.-miklósi uradalom és a Berta-kórház igazgató-orvosának, Torontál-megye tisztb. főorvosának stb., f. hó 26-án, délután fél 3 órakor, élete 47. és boldog házasságának 21. évében agyszélhűtés következtében történt gyásos kimúltát. A boldogult hült tetemei f. hó 27-én, délután 4 órakor, fognak a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Nagy-Szt.-Miklós, 1892. szeptember 26-án. Áldás emlékére!

— Dessewffy püspök Aradon. Említettük már, hogy Dessewffy Sándor csanádi püspök ezidő szerint Aradon időzik. Ott tartózkodásáról újabb a következőket írják, tegnapi kelettel: Három nap óta tiszteli már vendégének Arad város közönsége Dessewffy Sándort, a csanádi megyés püspököt és kíséretét. S e három nap alatt minden alkalmat megragadott arra, hogy a szelidlelkű, szeretett főpap iránti tiszteletnek impozáns kifejezést adjon. Ünnepe ez a polgárságnak, míg a főpásztort Arad vendégéül tudja. Különbösen is városunk egy tizede, vagy úgy megbérmált, vagy úgy mint bérmaszülő — érdekelve van. A kik a főpásztorral személyesen érintkeztek, azok valóban elragadtatással nyilatkoztak a püspök szivjóságáról, mely lélek és gondolkodására valló megjegyzéseiről, melyek találólag, attikái rövidséggel találják meg a dolgoknak lényegét. Az esetnek közvetlen szemlélőitől tudjuk a következőket. Vasárnap a bérmálás befejezte előtt egy ujszülött kis kekesi polgárt hoztak a templomba, hogy a keresztség első szentségét felvegye. A bérmálás amugy is sokáig húzódnán a keresztelendőt azzal utasították el, hogy ma nincs keresztelés. Est meghallotta a püspök. Azonnal visszahívatta a keresztelendőt és ő maga személyesen végezte a keresztelést, János nevet adván a kis kekesi fiúnak, kinek szülőt valóban tulboldoggá tette a szivjóságban páratlan, kegyes főpásztort; de egyuttal boldogokká tette a közelállókát, kik közül soknak szemére az öröm könyve ült, közvetlen szemlélője lévén olyan eseménynek, melyet sokáig fognak emlegetni itt is, másutt is. A három nap szerfelett fárasztó ceremóniája kevésbé merítették ki a főpásztort. Összesen a két nap alatt 4800 hívőt részesített a bérmálás szentségében. A rendelkezésre való időt pedig arra használta, hogy alaposan megismerje Arad kulturáját és szükségleteit. Fáradszóró volt eme szemlélődéseiben is és többször adott kifejezést bámulatának és elismerésének, melylyel a város gyors fellendülése és felvirágzása iránt viseltetik. Még a mai nap jut e magas látogatásból Aradnak. Dessewffy püspök ma este fog elutazni, a mikor Arad polgársága teljesen fogja manifeszálni a püspök iránt való szeretetét.

— Bormizériák. Ezen épp oly megható mint időszerű sorokat vévén, méltánylandó tartalmuknak e helyen nyitunk tért: Iszonyú sok pezsgőt isznak meg Nagybecskerekre. A sör is jól fogy. Azért mert egy pohár igazi bor alig kapható a vendéglőkben, vagy ha igen, csak drága pénzen. Ugy látszik, hogy két fajta filokszéra van. Az egyik elpusztítja a bort a szőlőskertekben, a másik szőlő nem létében, csinál bort egyenesen a — pinczékben. Ez és a társasélet kérdéseire tartozik, lévén megdönthetetlenül való az a közmondás, hogy „wer nicht liebt Weib, Wein und Gesang, bleibt“ stb. Ezen a bormizérián segíteni kellene. A budapesti tisztviselőtelep nem csupán oskolákat nyitott, de saját vásárlású és kezelésű s a titkár pecsétjével ellátott bort méret ki, melyhes a nagy közönség is hozzáférhet. A finom negotini sillert 37 krajczárjával, egy budai fehér bort 45 krajczárjával, egy könnyebb erdélyi bort 40 krajczárjával méret ki. Kap litereért a korcsmáros 5 krt, a kaszinó 2 kr. nyereséget. A kereslet óriási. Egyszóval, mindenki igyekszik a szükségletein javítani úgy, a mint tud. Mért ne lehetne valami modus vivendit és procedendit találni itten is?

## Táviratok.

**Nagy-Kikinda Rónay Jenő főispánhoz.**

Nagykikinda, szept. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A városi képviselőtestület ma tartotta meg alakuló közgyűlését Daniel László alispán elnöklété alatt. A közgyűlés-

ből a következő táviratot intézték Rónay Jenő főispánhoz:

Méltóságos Uram!

Kikinda város képviselőtestülete mai alakuló közgyűlése egyhangulag és nagy közlekedéssel kéri Méltóságodat, hogy törhetlen ragaszkodásunk és feltétlen bizalmunk nyilvánítását, tiszteletteljes üdvözetünk kíséretében, kegyesen fogadni méltóztassék.

Nagykikinda város képviselőtestülete.

A sürgönyre Rónay Jenő főispántól a következő távirati válasz érkezett:

Tekintetes városi közönség

Nagykikinda.

Várossá alakulásuknak hajnalán reményelt hazafias kebelből, szívélyesen üdvözlöm Önöket és megemlékezésükért köszönetet mondva, áhitattal fohászokodom a béke ölében leendő felvirágzásukért.

Rónay, főispán.

### A czár jegyzéke.

Budapest, szept. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik: A „Daily News“ írja, hogy a czár jegyzéket intézett a szultánhoz, Ferdinand fejedelem kilátásba helyezett fogadtatásának tárgyában. Egyuttal a czár meghagyta konstantinápolyi követének, hogy a jegyzék átadásában a török kormányval közölje, mennyire fel van háborodva a czár azért, hogy a porta támogatásában részesíti a „szófiaai uzurpatort“.

### Vilmos császár útja.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik, hogy II. Vilmos német császár kedden érkezik Bécsbe. Schönbrunnban fog megszállani, ahol négy napig fog időzni.

### Ferdinand bolgár fejedelem a magyar kirándulókhoz.

Budapest, szept. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bolgár nemzeti kiállítás tanulmányozása végett Filippopolba rándult, s a czáríbródi vesztégyár következtében erősen megrikkult magyar társaságot a bolgár hivatalos körök nagy kitüntetéssel fogadták. Stambulov miniszterelnök többször velük tartott, kalauzolva őket. 23-án estély volt s a Várnában időzőtt Ferdinand fejedelemhez küldött üdvözlő táviratra következőleg felelt a fejedelem kabinetfőnöke: „Szerencsém volt az önök sürgönyét a királyi fenségével, a fejedelemmel közölni, ki is megbizott, hogy tolmácsoljam az ő mély köszönetét és kiváló meglepedését amaz annyira kedvező és kielégítő benyomás fölött, melyet az első bolgár kiállítás a magyar ipari és gazdasági szaktestületek küldötteire tett.“

### Samassa érsek gyógyulása.

Budapest, szept. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egerből je-

lentik, hogy Samassa József érsek meggyógyulva visszatért Egerbe. Legközelebb a fővárosba fog jönni, hogy az új országgyűlés megnyitása után a főrendiházban nagy beszédet mondjon az elkeresztelési ügyben.

#### Az állami számvevőségek elnöksége.

Budapest, szept. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az állami számvevőségi elnökségre a kijelölés, mint halljuk — a képviselőház szombati ülésén fog megtörténni, a mely ülésen tudvalevőleg a pénzügyminiszter is megtartja exposéját. További üléseket október hó első felében a képviselőház nem fog tartani. A számvevőségek elnök-jelöltjeinek megválasztása alkalmával a képviselőház a főrendiházzal együtt s miután ezt egyik párt se tekinti pártkérdésnek, az eredmény nem bizonyos. Az eddigi hangulat után ítélve azonban Hieronimy lesz első helyen jelölt.

#### Törvényjavaslat a ragályos tüdőlobról.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter mindjárt a képviselőház első ülésének egyikén tvjavaslatot fog benyújtani a ragadós tüdőlob elleni rendszabályokról. A megindítandó akció költségeinek felét a magyar állam, másik felét a legközelebről érdekelt 14 felsőmagyarországi megye tartozik fizetni. A miniszter a telepítési és mezőrendőrségi ügyről is fog tvjavaslatot benyújtani.

#### Az illetékkezelési mizériák.

Budapest, szept. 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Az illetékkezelési mizériák szigorú rendelet kibocsátására indították a pénzügyminisztert. Egyes adóhivatalok az illeték kétszeres kiszabásának elkészülése s újból való kényszer-behajtása által a feleket indokolatlanul zaklatják. Ezért a pénzügyminiszter szigorú utasítást bocsátott ki s azon tisztviselő ellen, ki az utasítás ellen vét; azt a főnökök nyomban fegyelmi eljárás alá kötelesek vonni.

#### A történelmi társulat kirándulása.

Budapest, szeptember 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Déváról táviratozzák, hogy a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulatnak Kun Géza gróf elnök vezetése alatt történt kirándulás a Brad vidékére szépen sikerült. A felolvasó ülés iránt élénk érdeklődés nyilvánult. A társaságot ünnepélyesen fogadták. A felolvasáson Kun Géza gróf nagyhatású eszmegazdag megnyitót tartott.

#### Korányi a sütemény-cseréről.

Budapest, szept. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dr. Korányi Frigyes orvos-professzor leghatározottabban állást foglal a pékek sütemény-cseréje ellen, (t. i. hogy a pékek a megmaradt süteményeket az elárusítóktól visszaveszik s olcsóbb áron ismét eladják) mert a sütemény oly sok s gyakran tisztátalan kézen megy át, hogy a legveszedelmesebb kolera-bacillus terjesztő.

#### Belga lap áhíre.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az „Indepedante Belge”, a mint jelentik, azt a hamis hirt közli, hogy a magyar királyné Kossuthért, 90-ik születésnapján, misét mondatott s ezt meg is iratta Kossuthnak Nopcsa báró főudvarmester által.

#### Főispáni kinevezés.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csongrádi főispán, hir szerint, Tallián Béla somogyi főispán lenne.

#### Lázongás tűz következtében.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mármaros-Szigetről sürgönyzik, hogy ott Klein Ignác izraelita lakos háza kigyuladt. A mezőről hazafutó néptömeg között összeszórtak a zsidókkal s azzal vádolta Kleint és a többieket, hogy házaikat magasan biztosítván, önként gyújtják fel azokat. A felbőszült nép ütlegelni kezdte a zsidókat s a város izraelita lakosságának kiirtására indult. A csendőrség közbelépett, de azt kétszer is megrohanták. A higgadságát megőrzött csendőrség tüzelés nélkül visszaverte a tömeget. Több bujtogatót elfogtak.

#### Gabnaarak.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tőzsdéről jelentik: Buzában kínálat vételkedv korlátolt, lanyha irányzat mellett 24,000 elkelt 2 1/2—5 krral olcsóbban, rozs 5 krral olcsóbb.

#### A kolera.

Budapest, szeptember 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hamburgból sürgönyzik, hogy ott tegnap dél óta ma délig 70 betegedés és 33 haláleset történt kolera miatt. Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Tegnap itt 22 betegedés és 15 halálesetet jelentettek kolera miatt.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eberswaldeből sürgönyzik: Egy mesterlegény, Berlinből jöven, utközben ázsiai koleraiban beteg lett. Bevitték az itteni kórházba.

Budapest, szept. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hamburgból jelentik, hogy ott a kikötőben ismét erősebben lép föl a kolera.

#### Liebkecht nyilatkozatai.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A párisi „Tempo” egy munkatársa meginterviewolta Liebkecht szocialista vezért. Liebkecht ez alkalommal kijelenté, hogy a szocialdemokrácia végleges diadala már csupán idő kérdése. Nem hiszi, hogy a közel jövőben háború lenne, mert — folytatá — ki vállalna felelősséget azért, hogy millió ember megszaroljon más milliókat? Bismarck gyakran gondolt háborúra, II. Vilmos és Caprivi azonban békés érzelműek. Csak abszolút uralkodó akarhatna háborút, a ki nem tart népének haragjától;

ilyen csakis a csár. Sajátságos ironiája a sorsnak, hogy éppen ő a francia köztársaság szövetségese. Nem lesz háború, végezte Liebkecht; tudja, hogy mindenféle forralják, de reményli, hogy a békés tényezők elvégre mégis tulsulyra fognak vergődni.

#### Megtámadott vonat.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rostowból sürgönyzik, hogy Konokowo állomásánál 15 tagú csapat megtámadta a vonatot; a személyzetet elfogta.

#### Bizalmatlansági szavazat.

Budapest, szept. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik, hogy a külváros polgárai nagy gyűlést tartottak s határozatilag bizalmatlanságot szavaztak a radikális községi kormányzatnak. A radikális községi tisztviselők megkísérelték a gyűlés szétkergetését, azonban a rendőrségnek sikerült a bujtogatókat elfogni és a rendet helyre állítani.

#### Egy expedíció romlása.

Budapest, szeptember 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy portugáli kutató expedíció egy részét vivő Portugal naszád a Moma folyón zátonyon megfeneklett. A naszádon levők, egy angol kivételével, vízbe fultak. A halottak közt négy német egyén is van.

#### A budapesti gabnatőzsdéről.

Budapest, szept. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.)

Határidőüzlet:  
Buza őszre 7.46—48.  
Buza tavaszra 7.82—84.  
Tengeri okt.—nov. 4.83—85.  
Tengeri máj.—jun. 5.15—17.  
Zab őszre 5.41—43.  
Zab tavaszra 5.64—66.  
Káp-repeze 11—12.

#### REGÉNY-CSARNOK.

##### Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

ELSŐ FEJEZET.

(6-ik folytatás.)

— Öt óra 25 perc, mondá. Egyetlen óra alatt történt velük ennyi sok minden. Neki úgy tetszett, mintha egy teljes hét folyt volna le.

— Öt óra 25 perc, tehát még van időnk.

Severine nem merte kérdezni, hogy mire, és aggodással teljes tekintetét nem merte róla levenni. Roubaud papírt és tollat vett elő és mondá:

— Most irni fogsz.

— Kinek?

— Természetesen neki. Ül le.

Severine egy snéket vett, valójában nem is tudva, mit akar. Roubaud azonban megragadta őt s az asztalhoz vonzolta és oly erősen nyomta le a székre, hogy nem bírt többé felemelkedni.

— Irj! Utazzék ön ma este 6 óra 30 perczkor a gyorsvonaton és mutassa magát először Rouenben.

Severine tartotta kezében a tollat, de ujjai reszkettek, megborzasztá őt is férjének ismeretlen terve. Mire célzott ezen mit sem

18  
jelent  
megk  
—  
sits fe  
—  
hang  
Az  
dalma  
a szer  
—  
fogod  
kettu  
marad  
kapcs  
vábbr  
Ezt  
Severi  
ellent  
—  
irok e  
es as  
Rou  
kis ke  
val os  
ugy lá  
megk  
kellet  
Felsik  
Egy il  
mást  
tehet  
—  
És a  
kezv  
—  
engede  
levele  
—  
Majd a  
Roub  
előtt, m  
és me  
bezára  
vess.  
széke  
szó szj  
A m  
nő lak  
nyára  
wergne  
E hely  
hetett  
tiszh  
ragaut  
tett. E  
borasz  
kában  
mint n  
Hat  
havrei  
volt w  
Hat  
baud  
kulcsé  
mellé.  
kalapj  
le volt  
lette.  
perrod  
nok fe  
koupé  
a tolon  
terhelt  
Egy  
hogy e  
csalado

szállit  
B



**H i r d e t é s e k.****Pleitz Fer. Pál****könyv- és könyomdája****Nagy-Becskeken**

Uri-utca 276-4. szám alatt

ajánlkozik mindennemű

**nyomatványok**

gyors és ízléses elkészítésére.

**Nagy raktár**

mindennemű

**nyomatványokból.**